

**D. H. a ostatní proti České republice
(podklad k jednání Kolegia dne 12. června 2017)**

1. ZÁVĚR SOUDU

V rozsudku ze dne 13. listopadu 2007 velký senát Soudu konstatoval, že nadměrným zařazováním romských žáků do škol pro lehce mentálně postižené došlo k porušení práva stěžovatelů, 18 romských žáků, na rovný přístup ke vzdělání (porušení článku 14 Úmluvy ve spojení s článkem 2 Protokolu č. 1).

Anotaci i překlad rozsudku naleznete [zde](#).

2. VÝKON ROZSUDKU

A. AKTUALIZOVANÝ AKČNÍ PLÁN K VÝKONU ROZSUDKU

V únoru 2017 byl Výboru ministrů předložen aktualizovaný akční plán výkonu rozsudku. Výbor ministrů v něm byl zejména informován:

- o financování reformy základního vzdělávání (např. o navýšení finanční rezervy krajů pro rok 2016 ze státního rozpočtu pro financování podpůrných opatření, novele vyhlášky o krajských normativních zavádějící krajský normativ na podpůrná opatření v jednotné výši stanovené vyhláškou, reformě regionálního financování či navýšení výdajů státního rozpočtu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy na rok 2017 na společné vzdělávání);
- v oblasti diagnostiky o pokračování v pracích na testu adaptivních dovedností a školení poradenských pracovníků v nových testech a diagnostice lehkého mentálního postižení;
- o rozšíření kompetencí a inspekční činnosti České školní inspekce (ČŠI) ve vztahu k poradenským zařízením, kdy nově bude ČŠI oprávněna hodnotit kvalitu činnosti poraden, zejména podmínky a průběh poskytování školských poradenských služeb či personální, materiální, prostorové a ekonomické podmínky poraden. Zjistí-li ČŠI při inspekční činnosti nedostatky, které mohou přímo ovlivnit vzdělávání konkrétního žáka, bude moci dát podnět reviznímu pracovišti (Národnímu ústavu pro vzdělávání), které provede revizi vydaného doporučení;
- o schválení novely školského zákona Parlamentem České republiky (zákon č. 178/2016 Sb.), která od školního roku 2017/2018 zavádí bezplatný povinný rok předškolního vzdělávání před zahájením povinné školní docházky v rozsahu 4 hodin denně, a o finančním zajištění kapacit pro předškolní vzdělávání; a
- o postupu přechodu vzdělávání na nový rámcový vzdělávací plán po zrušení přílohy pro žáky s lehkým mentálním postižením a zajištění informovanosti o této změně prostřednictvím seminářů, spuštění metodického portálu (<http://rvp.cz/>) či zřízení konzultačních center v krajích.

Zároveň byl Výbor ministrů informován o statistických zjištěních za školní rok 2016/2017. Výsledky kvalifikovaných odhadů z více než 4 000 základních škol přinesly zejména následující zjištění (procentuální údaje jsou zaokrouhleny na celá čísla):

- 85 % romských žáků je vzděláváno podle běžného vzdělávacího programu (u neromských žáků jde o 98 %);
- 13 % romských žáků je vzděláváno ve vzdělávacích programech upravených pro žáky s lehkým mentálním postižením (u neromských žáků jde o 1 %);
- romští žáci tvoří 31 % všech žáků vzdělávaných v programech pro žáky s lehkým mentálním postižením, meziročně však jejich počet poklesl o 5 % (celkový počet romských žáků v základních školách poklesl o 1 %).

B. PROJEDNÁNÍ VÝKONU ROZSUDKU VÝBOREM MINISTRŮ RADY EVROPY

Dne 26. dubna 2017 se v návaznosti na předložení výše uvedeného akčního plánu uskutečnila videokonference mezi zástupci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a sekretariátem Výboru ministrů Rady Evropy, při níž byla diskutována a blíže vysvětlována přijatá opatření a výhled do budoucna.

Ve světle předložené zprávy a dodatečně poskytnutých informací sekretariát Výboru ministrů připravil pro účely červnového projednání analýzu stavu výkonu rozsudku. V ní především vyjádřil silnou podporu reformě základního vzdělávání, která posílila inkluzivní prostředí na běžných základních školách. Zároveň vyjádřil pochopení pro skutečnost, že se přijaté změny ještě nemohly výrazněji projevit v praxi, jelikož novela školského zákona nabyla účinnosti až dne 1. září 2016 a poslední školní rok předškolního vzdělávání bude povinný až od 1. září 2017. Formuloval nicméně přesvědčení, že následující statistické údaje by již měly doložit pozitivní trend, jelikož již v právě probíhající školní roce mnoho dětí těží z podpůrných opatření, která jim umožní vzdělávat se v hlavním vzdělávacím proudu.

Rozsudek sekretariátem nebyl navržen na ústní debatu červnového jednání Výboru ministrů a jeho zařazení nenavrhl ani žádná delegace členského státu, z čehož lze dovozovat, že jak sekretariát Výboru ministrů, tak ostatní státy hodnotí v tuto chvíli kroky České republiky pozitivně a dávají nám určitý čas, aby se přijatá opatření projevila v praxi. Rozhodnutí, které by tedy mělo být bez jednání schváleno na červnovém zasedání Výboru ministrů, uvítá reformu základního vzdělání, kterou přinesla novela školského zákona č. 82/2015 Sb. a navazující vyhlášky Ministerstva školství, vyzve české orgány k přijetí všech opatření, kterými zajistí její úspěšné naplnění v praxi, vyjádří očekávání, že v následujících letech bude počet romských žáků integrovaných do hlavního vzdělávacího proudu stoupat a že se tento trend projeví již ve školním roce 2017/2018, a vyzve příslušné orgány ke sběru nezbytných dat, která ukáží praktický dopad reformy, a to zejména ve vztahu k romským dětem, a k předložení další zprávy v únoru 2018.